

LA QUOTIDIANA

FMR Fundaziun Medias Rumantschas, Via da Masans 2, 7000 Cuirra, 081 544 89 10, redacziun@fmr.ch

Correger flums u revitalisar?

Pio Pitsch ha referì dacurt davart las experientschas cun revitalisar ils davos onns il Rom en Val Müstair. [Pagina 9](#)

Avais gia udi da la «rigera annuala»?

I sa tracta dad in neofit che sa derasa ferm ils davos onns e che periclitescha la diversidad. [Pagina 5](#)

FMR FUNDAZIUN MEDIAS RUMANTSCHAS

SURSELVA

Dapli energia ecologica

Ina ga dapli sa l'Energia alpina – in'interpresa dalla vischnaunca da Tujetsch – mirar anavos sin in fetg bien onn da fatschenta. Dil gudogn da menaschi ell'altezia da rodond 2,4 milliuns francs van 1,3 milliuns francs en cassa communal. Sco quei ch'ins sa leger el rapport annual dall'interpresa, eis era ella stada pertuccada dalle directivas en connex cul coronavirus. Sin fundament da quella situaziun extraordinaria ha ella fatg ina reduenziun dil prezi d'energia per diesch pertschen per sia clientella. Igl avegnir vul l'interpresa tuatschina dar aunc dapli peisa alla produenziun d'energia ecologica. (fmr/hh) [Pagina 5](#)

SURSELVA

Annina Wolf suna gl'instrument ella caplutta.

FOTO AUGUSTIN BEELI

La tiba d'alp – ina pissiun

Annina Wolf da Laax ha elegiu sco lavur da matura in project practic, e quei el ver senn dil plaid. La matta da 18 onns ha construì en 80 uras ina tiba d'alp. La giuvna da 18 onns ha gest finiu la tschunavla classa dalla scola cantunala a Cuirra. En 80 uras lavur ha ella fatg tut, naven dil buch in tochen tiel buccal. Ina lunghezia da treis meters e 47 centimeters. Da pign ensi ha ella ina pissiun per la tiba d'alp. La fascinaziun pigl instrument archaic svizzer ha buca schau suenter. «Ils dus onns vargai ei l'idea sesviluppada. Ella scola cantunala hai jeu viu la schanza da far sezza ina tiba», raquenta la giuvna da Laax. «El Grischun ha negin vuliu prender mei, ins ha fatg valer che la savida da construir tibas s'audi tiel misteri professiunal», manegia la commembra dalla Societad da musica da Faler. (fmr/abc) [Pagina 3](#)

GRISCHUN CENTRAL

Emigrar an America per l'amour dalla veta

Ramona Wasescha da Savognin abitescha siva da bung dus onns a Wisconsin agls Stats Unias dall'America. A moda virtuala ò ella amprandia a canoscher igl sies om James Frank. Per els ègl spert sto cler, schi vottan en futur communabel stò egn da tots dus bandunar per l'oter la patria. An chel cass ò Ramona Wasescha fatg chel zap ed è anfignen oz betg stada anriclada. Las cundiziuns da veiver seian bagn betg da cumparagler cun chellas an Svizra. Ma tot an tot è ella cuntainta e giolda surtot d'aveir ena tgesa cun blier plaz e passantar taimp cugls sies dus tgangs ed igl sies om James – pigl qual ella ò banduno la Svizra. (fmr/ta) [Pagina 8](#)

Las medaglias grischunas

FOTO RTR

Elmar Fallet da Müstair, Norbert Caviezel da Cuirra ed Andri Krebs da Sent (da san.) èn turnads cun medaglias si da Lucerna, da la Festa federala da tir ch'ha gi lieu la fin d'emna passada. Entant che Norbert Caviezel (aur e retg federal) ed Andri Krebs (bronz) han fatg lur medaglias en la categoria arma 57/03, è Elmar Fallet daventà viceretg tiradur en la distanza da 50 meters cun la pistola. La FMR ha discurrì cun ils dus tregants ladins ch'han fatg medaglia e dumandà tge ch'als fascinescha insomma vi dal sport da tir e quant temp ch'els investeschan en il trenament. (fmr) [Pagina 9](#)

«Cur ca sund sur la muntaneala prend jou aint las mias alas giganticas a sgol sco'l tgametg giou cun 100 km/h ancunter la teara.»

Jan Michael cun ses sgol ultra-svelt en il text victur da la Plima d'aur 2021 – pagina 16

Betg smarschuns e betg tartogns

Enfin ils 15 da fanadur pon puras e purs sa participar cun lur surfatschas extensivas e mez extensivas a la concorrenza da la Pro Natura che undrescha cun ina premi las pli bellas surfatschas. Er la populaziun po sa participar cun fotografias ad ina votaziun online per la sdrima da retirada la pli bella. Cun l'acziun vul la Pro Natura Grischun far attent a la valor da talas surfa-

In prà en plaina flur a Vuorz.

FOTO DAVID TRUTTMANN

tschas per insects. Per il solit vai numnadain svelt: grazia a las maschinas modernas pon ils purs segar e fanar en curt temp grondas surfatschas. Quai ch'è bun per l'agricultura è main bun per la biodiversidad. Sch'il fain svanescha dal prà, mancan a blers insects il nutriment ed il spazi da viver. Uschenunadas sdrimas da retirada per insects mancan pli e pli. (fmr/ac/abc) [Pagina 2](#)

20028

Servetsch d'abunents e da distribuziun: tel. 0844 226 226 mail: abo@sonmedia.ch